

References

1. Dorogaia I. Main Elements of the Change Management Models for SMEs in the Republic of Moldova: the Need for Updated in the Conditions of Industrialization 4.0. *Book of Proceedings 87th International Scientific Conference on Economic and Social Development – «Economics, Management, Finance and Banking»*. Svishtov, 28–30 September, 2022. P. 289–300. ISSN 1849-7535. Available: <https://www.esd-conference.com/past-conferences>
2. Dorogaia I. Change management in the digital age: the perspectives of development. *Eastern European Journal for Regional Studies (EEJRS)*. № 1, 2022, Chişinău: ASEM, 2022. P. 50–62. ISSN: 2537-6179. Available: https://csei.ase.md/journal/files/issue_81/EEJRS_Issue_81_50-62_DOR.pdf
3. Industry 4.0 for SMEs: Challenges, Opportunities and Requirements, edit. D. T. Matt, V. Modrák, H. Zsifkovits, P. 412. 2021. DOI: 10.1007/978-3-030-25425-4.
4. Industry 4.0: A Comprehensive Approach – Main Features and Impacts on SMEs/ editor: B. Jovanovsk. 2020. Available: <https://chainproject.eu/files/2019/10/Industry-4.0-A-Comprehensive-Approach-Main-Features-and-Impacts-on-SMEs.pdf>

***Спрінсян В. Г., канд. мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій,
Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса***

СУЧАСНІ АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВОЄННОГО ЧАСУ

Сьогодні Україна прагне інформаційного суспільства, і за допомогою документів достовірна інформація передається та зберігається у просторі та часі. Створення достовірних документів про події російсько-української війни нині є одним із головних завдань українських архівістів, необхідно досліджувати феномен таких документів у документальному та архівному аспектах.

Проблемами аналізу документів є методи передачі досліджень вчених різних галузей: соціологів, психологів, істориків, журналістів, архівістів тощо. До того ж цілі та завдання аналізу документів у різних експертів істотно відрізняються. Методологія аналізу документів передбачає використання класичних методів (традиційного, якісного) і формальних методів (кількісного). До перших належать публіцистичні, біографічні, літературознавчі, історичні, психологічні, юридичні, соціологічні, лінгвістичні та інші, до других – контент-аналіз.

Водночас дослідники зазначають, що в чистому вигляді жоден метод не використовується. Документознавчий аналіз, на нашу думку, має ознаки якісного та кількісного методів аналізу документів, оскільки подібний до історичного методу (наприклад, перевірка чинності документа, визначення повноважень і вста-

новлення причин створення документа – за необхідності). Водночас він має спільні риси з публіцистичним аналізом, заснованим на вивченні правильності та достовірності тексту документа та його мовних особливостей. За допомогою документознавчого аналізу можна досліджувати громадські, виробничі, політичні та ін. зміни, що чітко демонструє зв'язок із біографічним аналізом. Документознавчий аналіз дає змогу визначити зв'язок між формою і змістом документа, тобто їх актуальність, автентичність документа (це найпростіше продемонструвати на тиражованих документах – виданнях, і найважче – на історичних документах), лінгвістичні особливості (наприклад, типовість і частота помилок) тощо. За допомогою документознавчого аналізу доцільно вивчати тему документа, щоб зрозуміти закономірності його побудови, і водночас він дає змогу досліджувати групи однорідних документів і окремі приклади документів. Основними принципами аналізу документів є об'єктивність, обґрунтованість, відтворюваність, систематичність і цілісність.

Кожен документ, з огляду на його ознаки і зміст, виконує соціальні функції, зокрема документи про злочини російських військових проти населення на окупованій території (розстріли, тортури, викрадення тощо); свідоцтва зруйнованих російською армією будівель, мостів, об'єктів інфраструктури; свідоцтва руйнування пам'яток архітектури; свідчення тих, хто був відправлений до росії; свідчення героїзму воїнів Збройних Сил України, знищення живої сили противника, озброєння противника, командування, підвезення боєприпасів тощо; благодійні внески, гуманітарна допомога тощо.

Інформаційний фронт є широким простором для маніпулювання свідомістю громадян. У таких умовах достовірні документи, інформація набувають особливо гострого значення, адже у формуванні нашого світосприйняття значну роль відіграє інформація, подана через мас-медіа, і від якості цієї інформації залежать наші моральні цінності та громадянська позиція. Російська пропаганда небезпечна тим, що має величезну кількість каналів передавання повідомлень, є швидкою, безперервною і схильною до самоповторень. Вірним шляхом до протистояння є діалог у суспільстві, тобто захист потенційно вразливих верств населення шляхом висвітлювання засобів маніпуляції, активною контратакою та повторенням антифейкової, достовірної інформації. На державному рівні для протидії цьому явищу застосовується накладання санкцій та заборона таких джерел інформації; діють спеціальні органи, що допомагають підтримувати інформаційну безпеку держави, зокрема Служба безпеки України, Рада національної безпеки і оборони України (Центр протидії дезінформації при РНБО), Міністерство внутрішніх справ (Департамент кіберполіції), Міністерство цифрової трансформації України.

Список використаних джерел

1. Антоненко І. Є. Сучасні нормативно-правові акти з керування документаційними процесами. *Студії з архів. справи та документознавства*. Київ. 2006. Т. 14. С. 48–58.
2. Бездрабко В. В. Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток. Київ. 2009. 720 с.
3. Бездрабко В. Трансформації тлумачення діловодства як віддзеркалення становлення документознавства. *Вісн. Акад. праці і соціальних відносин Федерації профспілок України*. 2008. № 2. С. 105–110.
4. Белоусова І. О. Основні етапи розвитку документознавства. *Актуальні питання документознавства: історія та сьогодення*. Луганськ. 2008. С. 10–13.
5. Кулешов С. Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи. Київ, 2000. 160 с.
6. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. URL: <http://journals.urau.ua/bdi>
7. Вісник Книжкової палати. URL: <http://www.ukrbook.net/visnyk.htm>.
8. Студії з архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/studii/index.htm>

**Шевченко О. В., д-р наук з соц. ком., професор,
Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса**

АНАЛІТИЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ СУЧАСНОГО ДОКУМЕНТОЗНАВЦЯ У ВОЄННИЙ ЧАС

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що становлення інформаційного суспільства в Україні супроводжується збільшенням впливу інформації на різні сфери людської діяльності. Важливу роль у цих процесах відіграють документознавці, завданням яких є вдосконалення документної інфраструктури, накопичення й транслявання нових знань, підвищення результативності управлінської діяльності завдяки ефективному керуванню документаційними процесами.

Інформаційно-аналітичні навички як складник успішної управлінської діяльності висвітлено в публікаціях І. Бабакової, О. Гайдамак, Т. Єлканової, С. Зайцевої, В. Омельченко, Н. Стрекалової; інформаційно-аналітичну компетентність педагогів вивчали О. Назначило, А. Оробинський та ін. Базуючись на результатах наукових досліджень, слід зазначити, що компетенція є первинною статичною категорією компетентнісного підходу, яка визначає змістовий складник освіти, окреслює вимоги до результату навчальної діяльності. Звернення уваги науковців до формування професійної компетентності зумовлене переходом світової спільноти до інформаційного суспільства, де пріоритетним вважають уміння вчитися, оволодіння навичками пошуку інформації.